

op stenen voet'. Het waren de troephuizen van Troep I, II en III (Cay-Noya, Flehite en Impeesa).

In 1939 werden aan de Appelweg en aan de Laan 1914 barakkenkampen gebouwd voor de huisvesting van Nederlandse gemobiliseerde militairen. Na de capitulatie van het Nederlandse leger in mei 1940 werden de twee barakkenkampen gevorderd, evenals een boerderij aan de Appelweg en enkele woningen en de padvindersongebouwtjes aan Laan 1914.

In het voorjaar van 1941 werd het barakkenkamp aan de Appelweg verbouwd tot *Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort*. Het barakkenkamp onderaan Laan 1914 werd het onderkomen van SS'ers van *Wachbattalion Nord-West*. Ook de drie troephuizen van de padvindersons werden verbouwd en ingericht voor de huisvesting van SS-bewakings- personeel. Bij de boerderij aan de Appelweg verzorgden gevangenen de varkens voor de keuken van de kampbewaking. Rondom deze locaties werd een omheining van prikkeldraad geplaatst, waar de bewakers van het *Wach-battalion* dagelijks hun rondes liepen.

Op de foto links geeft de stippellijn de prikkeldraadomheining weer. Linksboven de locatie waar in 1960 de Sinaï-kliniek in gebruik werd genomen. De pijl markeert de locatie waar het monument nu staat.

VERSNIPPERING

Kort na de bevrijding werden de twee barakkenkampen gebruikt voor de internering van collaborateurs. Kamp Amersfoort functioneerde tevens als gevangenis voor

voormalige kampbewakers en als onderdak voor uit het buitenland terugkerende gevangenen en dwangarbeiders. Rond het kamp waren medewerkers van de Dienst Identificatie en Berging bezig met opgravingswerkzaamheden. De troephuizen van de padvindersons werden verkocht aan de gemeente Amersfoort. Zo begon de versnippering van het terrein waar de zwarte bladzijden uit de geschiedenis van Amersfoort waren geschreven. De volgende 'verkevelingsactie' vond plaats in augustus 1951. In de gemeenteraadsvergadering werd toegestemd met het voorstel tot het in erfpacht uitgeven van een perceel bosgrond aan de Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Dieren. Op deze plek verrees in 1952 een dierenasiel. Twee jaar later verkocht de gemeente het naastgelegen perceel met de drie padvindersongebouwtjes.

SINAÏ-KLINIEK

In 1954 werd van de gemeente Amersfoort een perceel aan Laan 1914 aangekocht voor de bouw van een nieuw verpleeghuis. Op 4 februari 1958 meldde het *Dagblad voor Amersfoort*: 'De Centrale Vereniging voor de Joodse Geestelijke Gezondheidszorg laat aan de Laan 1914 een psychiatrische behandelings- en verplegingsinrichting voor 78 verpleegden bouwen.'

In juli 1958 werd de eerste steen van de Sinaï-kliniek ge-

De Sinaï-kliniek circa 1960 met het monument op de oorspronkelijke plaats (Archief Eemland/foto: Weers, Paul Plasmeijer).

Gert Stein is medewerker van het Nationaal Monument Kamp Amersfoort.

legd. Het gebouw was ontworpen door de Amsterdamse architect L.H.P. Waterman en kon worden gezien als schoolvoorbeeld van wederopbouwarchitectuur. Gedurende de bouw werden de troephuizen gebruikt als directieket, waarna ze zijn gesloopt. In september 1960 werd de Sinaï-kliniek in gebruik genomen en op 18 oktober officieel geopend in aanwezigheid van koningin Juliana. De verhuizing naar Amstelveen en de sloop van het gebouw markeerden het einde van bijna vijftig jaar Joodse zorg aan de Laan 1914. Het teruggeplaatste reliëf zal hier blijvend aan herinneren, net zoals het verwijst naar het drama van Het Apeldoornsche Bosch. De officiële ont-hulling van het monument moet nog plaatsvinden.